

אוכלוסיית העולם המערבי כיום היא בעלת תרבות צריכה המפותחת ביותר שידע כדור הארץ, וצריכה זו הולכת ומדלדלת את משאבי הטבע באופן מדאיג. בתחומים מסוימים החל תהליך מואץ למדי של שינוי האופן בו אנו מנצלים משאבים. כך בתחום האנרגיה (ראה כתבה על חוות הרוח בסקוטלנד בעמ' 5), וכך בתחום מיחזור הפסולת (ראה עמ' 4). אולם, במקרים רבים מידי מתעכבים הפתרונות הסביבתיים כתוצאה ממנגנונים ממשלתיים ומשפטיים מסורבלים, וכתוצאה מלוחמנות הדדית של הצדדים המעורבים. לצערנו, ניצול משאבי המים הדלים בעין גדי (עמ' 2), התייבשות ים המלח (עמ' 2) ותמותת האלמוגים במפרץ אילת (עמ' 7) הן דוגמאות "טובות" לחברה שטרם השכילה לפתח מנגנונים שיתופיים לעשייה סביבתית פרו-אקטיבית. המתח בין הרצון לעשות שימוש במשאבי טבע מתכלים בשם הקידמה לבין ההכרח לדאוג כי גם לדורות הבאים ישמרו משאבים אלו הוא מתח בלתי פוסק, אשר מצריך כל הזמן ביקורת ובחינה מחודשת. עלינו מוטלת האחריות לבחון כל פעם מחדש את השימוש שאנו עושים במשאבים אלו, ולטווח הארוך לפוגג מתח זה בזכות צמצום צריכה ופיתוח אלטרנטיבות אפקטיביות יותר, אלטרנטיבות המשמרות ומפתחות את איכות חיינו ללא נזקים בלתי הפיכים ותוך איזון ההשלכות השליליות.

חודש טוב!

תוכן הענינים

- 2 עמוד..... סביבה וחברה
- 3 עמוד..... תחבורה ותעופה
- 4 עמוד..... מוצרים, מגמות ותהליכים
- 5 עמוד .. גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים
- 6 עמוד ..... מחויבות, שקיפות ודיווח
- 7 עמוד..... חקיקה ופסקי דין

ארועים סביבתיים בחודש הקרוב

12/6/06 - "סביבה מקיימת בריאות"

כנס רשת ערים בריאות בישראל, דימונה

26-27/6/06 - הכינוס השנתי ה-34 האגודה הישראלית

לאקולוגיה ולמדעי איכות הסביבה

מרכז הקונגרסים, חיפה

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי המטמיעים מחויבות לסביבה וערכים חברתיים. אנו מתמחים בבניית אסטרטגיה ובתהליכים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, דיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראלים, רשות שדות התעופה, דן – תחבורה ציבורית, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

פרטים נוספים באתר אסיף-אסטרטגיות בע"מ: <http://www.assifstrategies.com/>

דו"ח חדש: בעשורים הקרובים ירד מפלס ים המלח ב-1.2 מטר כל שנה

דו"ח חדש בשם "אגן ים המלח - הערכת מצב ומשמעויות לעתיד בתנאים של המשך ירידת המפלס" שהוכן על ידי צוות משותף למשרדי איכות הסביבה והתשתיות הלאומיות ומכון ירושלים לחקר ישראל, נותן תמונת מצב עגומה למדי. בכל תסריט אפשרי, ים המלח צפוי לרדת ב-20 עד 30 השנים הקרובות בקצב של 1.2 מטר לשנה. כותבי הדו"ח קובעים כי ירידת המפלס נגרמת בשל מדיניות שאיבת המים של ישראל, ירדן וסוריה, וכן בשל פעילות מפעלי המלח, הישראלי והירדני, להפקת המחצבים מן הים. ירידת המפלס הביאה לשורה ארוכה של בעיות המקשות מאוד על המשך הפיתוח והחיים באזור ים המלח. הקשה מכולן היא בעיית הבולענים. על פי הדו"ח, מידי שנה נוצרים בין 150 ל-200 בולענים חדשים, הנגרמים בשל שינוי בזרימת מי התהום בעקבות ירידת מפלס ים המלח. היווצרות התופעה גרמה כבר לעצירת מספר תוכניות פיתוח והיא מאיימת "על עצם מרקם החיים", באזור.

הדו"ח לא עוסק בפתרונות אפשריים למצב, אך ממליץ לממשלה לבחון בהקדם חלופות לתיקון מאזן המים השלילי של הים, כמו למשל הקמת תעלת ימים מים סוף לים המלח, וכן האפשרות להשיב לים את הזרימה הטבעית של הירדן והירמוך. כותבי הדו"ח מציינים שגם אם תיבחר אחת מהאופציות, יחלפו לפחות עוד 20 שנה עד שמצבו של ים המלח יתחיל להשתפר.

<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=709582&contrastID=2&subContrastID=21&sbSubContrastID=0>

טנזניה: לא לשקיות הפלסטיק

ממשלת טנזניה אסרה ייבוא, ייצור ומכירה של שקיות פלסטיק ומכלי שתייה מפלסטיק והוראה זו תכנס לתוקף באוקטובר 2006, כך שיצרנים ומשווקים יוכלו למצוא בזמן הנותר חלופות. סגן נשיא טנזניה אמר בשידורי הטלוויזיה הציבורית כי צעד זה הוא הכרחי לשם הגנה על הסביבה אשר מתפרקת במהירות. יעילות האיסור אינה ברורה שכן רשויות טנזניה יצטרכו להסתמך על הרשויות המקומיות, שאינן יעילות בדרך כלל, לאכוף אותו. ממשלת טנזניה הכניסה לתוקף כמה חוקים סביבתיים נוספים וזאת לאחר בצורת שגרמה למחסור במזון במדינה.

<http://www.enn.com/today.html?id=10186>

חומרי הדברה במדשאות- סכנה לילדים

במהלך סדרת הרצאות שניתנו באפריל באוניברסיטה בארה"ב, אמר המדען לואיס גילט כי הוא לא היה משתמש בחומרי הדברה בדשא, במיוחד במדשאות בהן תינוקות וילדים עושים שימוש. גילט, שבמחקריו תיעד שינוי מין ופוריות כתוצאה מזיהום סביבתי, טוען כי השימוש בחומרי הדברה לצרכים "קוסמטיים" אינו ראוי.

גילט הוא זאולוג אשר חקר בעשור האחרון את השפעות מזהמים סביבתיים על התפתחות עוברים ועל מערכת הרבייה בבע"ח ובבני אדם. הוא מצא חריגות באברי המין ושינויים ניכרים ברמות ההורמונים. בבע"ח מצא כי בנחלים מזוהמים גודל איבר המין הזכרי קטן משל בע"ח מנחל מזוהם פחות. מחקר המשך של חוקר נוסף ב-5000 תינוקות בריאים הראה גם הוא כי באזורים מזוהמים יותר נולדים ילדים עם אברי מין קטנים יותר. גילט אמר כי הוא לא תומך בחרם מלא על מדברים, שכן השימוש בהם מתאים לחקלאות, אך במקום בו אפשר להפחית את החשיפה לחומרים אלו, כמו בדשא הביתי, רצוי לעשות זאת.

<http://lfpres.ca/newsstand/CityandRegion/2006/04/29/1556379-sun.html>

המאבק על עתיד עין גדי נמשך

החברה להגנת הטבע יוצאת למאבק נגד הכוונה לאפשר למפעל מי עין גדי להרחיב את השאיבה מהמעיינות שולמית ועין גדי. בימים אלו מבקש המפעל להגדיל את היקף הייצור, ועל הפרק עומד הסכם שייחתם בין נציבות המים, רשות הטבע והגנים וקיבוץ עין גדי בנוגע לחלוקת מי המעיינות. לפי הסכם זה ניתן יהיה להעביר את מרבית מי המעיינות לשימוש של המפעל ובתמורה הקיבוץ יעביר מים מנחל ערוגות אל מעיין עין גדי, כפיצוי. עם הקמת מפעל המים, לפני כשבע שנים, ביקש המפעל הקצאת מים בהיקף של 6,000 מטר מעוקב מים לשנה ממי מעיין עין גדי. לדברי החברה להגנת הטבע, "כיום נוטל המפעל יותר מ-120,000 מ"ק בשנה ממעיין עין גדי, פי 20 מהכמות שביקש בעת הקמתו, וכשליש משפיעת המעיין כולו. כתוצאה מכך, הצמחייה סביב המעיין ובמדרון שמתחתיו מתייבשת".

<http://news.walla.co.il/?w=5/889353>

מבחן נהיגה "ירוק"

אחרי הולנד, גם בריטניה עומדת להכניס למבחן הנהיגה סעיף סביבתי ולבחון את יכולות הנהג הצעיר בצריכת דלק נמוכה. סעיף זה יהפוך לחלק ממבחן הנהיגה החל מ-2008, במטרה לצמצם פליטות מזהמים מכלי רכב.

תלמידי הנהיגה ילמדו טיפים כמו האצה ובלימה באופן מתון יותר והחלפת הילוך מוקדם יותר, ויבחנו על יכולותיהם בנושא כחלק מהמבחן המעשי. הנבחנים לא יעברו או ייכשלו על סמך חלק זה, אך לימוד הנושאים יהיה חלק בלתי נפרד מהשיעורים ומהמבחן.

בבריטניה נעשה צעד זה אחרי יוזמה דומה בארצות נוספות, בהן תוכנית לימודי הנהיגה מעריכה כי הנהגים יכולים לחסוך בצריכת הדלק בכשליש. התפתחות זו באה לאחר ביקורת כלפי מדינות אלו על כי הן לא עומדות ביעדי הפחתת פליטות גזי החממה, בעיקר מתחבורה.

http://observer.guardian.co.uk/uk_news/story/0,,1764631,00.html

בת"א חוששים מפגיעת החניונים באיכות החיים

צפוף בלתי פוסק של צופרי מכוניות, זיהום אוויר ועומס בלתי נסבל שיוצרות מכוניות המנסות להגיע לחניון תת-קרקעי בתוך רחובות צרים. זאת המציאות שממנה חוששים תושבי אזור כיכר ביאליק בתל אביב, הנאבקים נגד הקמת חניון מתחת לכיכר. זהו חלק ממאבק נרחב יותר שבו שותפים ארגונים סביבתיים ובהם החברה להגנת הטבע נגד חניונים תת-קרקעיים שאמורים לקום מתחת לשטחים ציבוריים, בעיקר בתל אביב. הוויכוח סביב הקמת החניון הוא חלק ממה שמהנדס העיר החדש, חזי ברקוביץ', מכנה "דילמת האורח והמארח". העירייה רוצה לאפשר למבקרים המגיעים לתל אביב למצוא חניה. התושבים, ובהם משפחות צעירות שהעירייה מעוניינת מאוד בהישארותן, הופכים בעל כרחם למארחים הנאלצים להתמודד עם עומס התנועה ועם הפרעות כמו רעש וזיהום אוויר. התושבים והארגונים הסביבתיים טוענים בנוסף שהקמת חניון תת-קרקעי גוזלת שטח ציבורי בגלל הקמת הכניסה לחניון ופתחי אורור ומפריעה להתפתחות צמחייה בגינות ציבוריות.

<http://news.walla.co.il/?w=5/892787>

ישראל בדרך ליורו 5 בתחבורה

ישראל תעבור לדלק בתקן יורו 5 עוד השנה, ולפני רבות ממדינות אירופה. כך הוחלט במשרד התשתיות הלאומיות. בכך תקדים ישראל את שלב חובת העמידה בתקן, המתוכננת כיום ל-1 בינואר 2009. בדלקים החדשים יוכלו להשתמש מכוניות מדגמי 2007, והם יוצעו הן למנועי בנזין והן למנועי דיזל.

דלק בתקן יורו 5 מוגדר כבעל תכולת גופרית בשיעור מרבי של 10 חלקיקים למיליון (חמישית מהתקן הנוכחי). לדברי משרד התשתיות הלאומיות, דלק מתקדם מסוג זה כמעט ואינו מזהם את הסביבה, ויסייע בכך להפחית את זיהום האוויר הנגרם מכלי רכב בישראל - מגורמי הזיהום העיקריים.

על-פי התכנון האירופי, אמור דלק יורו 5 להיכנס לשימוש מלא רק בשנת 2009, אז גם יהיו כל המכוניות החדשות חייבות להתאים לשימוש בדלק הידידותי. יש לציין כי גם מכוניות ישנות יותר יכולות להשתמש בדלק החדש, אך עם תועלת נמוכה יותר או לא קיימת כלל מבחינת זיהום האוויר.

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3244188,00.html>

באמריקה הלטינית הופכים סוכר לדלק

בבית הזיקוק בפאלו גורדו, מרחק שעתיים נסיעה מגואטמלה סיטי, מכשור חדשני להפקת אתנול שהומצא בברזיל מהמהם בשקט לצד מכשור בן עשרות שנים שהופך קני סוכר טריים לסוכר. מפעל האתנול הוא חלק מצעד גדול שלוקחת מרכז אמריקה כולה, במטרה להפחית את התלות של האזור בנפט מיובא ויקר.

הארצות מייצרות הסוכר מקוות שהאתנול לא רק יפיק אנרגיה לתעשייה ולמכוניות, אלא יזרים חיים חדשים לתעשיית הסוכר עצמה. הדלק החדש, המכונה אתיל אלכוהול, מיוצר מתוצר לוואי של הסוכר, ואז מעורבב עם דלק. התוצאה שנהנות ממנה המדינות הללו היא הקטנת זיהום האוויר והפחתת מחירי הדלק.

בהונדורס יצרני הסוכר החלו בנטיעת יותר מ-110 קמ"ר של קני סוכר חדשים כדי לספק חומר גלם לשתי מזקקות האתנול, ומזקקת הנפט של קוסטה ריקה החלה בחודש הקודם בפרויקט ניסויי שיוסיף 7.5% אתנול לדלק שלהם ב-63 תחנות דלק במדינה.

<http://news.walla.co.il/?w=5/893677>

מוצרים, מגמות ותהליכים

פלסטיק וכו'), אין צורך להפרידם לפחים נפרדים על פי סוג.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/072/976.html>

אופנה בלונדון: ביגוד ירוק

רבקה ארלי, מעצבת בריטית של בגדים ממוחזרים וצבועים ביד, היא האוצרת של תערוכה מרשימה שמוצגת כעת במרכז "ארטס אנד קרפטס" בלונדון. בתערוכה "Well Fashioned: Eco Style in the UK" (שתוצג עד 4 ביוני), במקום לעסוק בצדדיה ההרסניים של האופנה - כוח העבודה הזול, השימוש בצבעים מזהמים וכו' - היא משדרת מסר חיובי.

התערוכה בוחנת את התהליך התלת-שלבי שיכול להפוך את הבגדים לידידותיים לסביבה: סחר הוגן למען יצרני הבדים הזולים במדינות העניות ביותר, למשל מדינות באפריקה, בדרום אמריקה והודו; טיפול עדין בבגדים על ידי הורדת טמפרטורת הכביסה ל-30 מעלות וחיסכון במים; וכיצד למחזר בגדים, או אפילו ללמוד להמשיך ללבוש אותם שנים רבות. "התערוכה גם עוסקת בתיאוריה - בצרכים העמוקים ביותר של אנשים, בתחושת ההשתייכות והביטחון שלהם ובהתקשרות הרגשית שלהם לבגדים", אומרת ארלי.

<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=709613&contrassID=2&subContrassID=7&sbSubContrassID=0>

טכנולוגיה חדשה תאפשר ניקוי דשן

טכנולוגיה חדשה אשר מקודמת על-ידי "Green Mountain Power" ואוניברסיטת ורמונט עשויה לאפשר ניקוי חלקי של זבל מבהמות לפני שהוא מפוזר בשדות, ובכך לצמצם את הסיכויים לזיהום אוויר ומים.

הטכנולוגיה משתמשת בחשמל כדי לחסל חיידקים גורמי מחלות. פעולה זו מפחיתה גם את הריח מהזבל. אמנם 20% מהזרחן מסולקים אף הם מהזבל, אך הוא שומר עדיין על רמה גבוהה של זרחן וחנקן הפועלים לדישון הצמחים בדשא.

ממציאי הטכנולוגיה אומרים כי הטכנולוגיה לא תפתור את כל בעיות זיהום המים הנובעות מפיזור זבל בשדות, אך זוהי רמה נוספת של טכנולוגיה אשר מטפלת בבעיה.

<http://www.enn.com/today.html?id=10285>

"בטבעת אתית זו אני מקדש אותך"

מרבית הוכשי התכשיטים אינם יודעים הרבה, אם בכלל, על העלויות החברתיות והסביבתיות של כריית זהב. בריאן לבר, בעל חברת תכשיטים ותיקה מניו-יורק שמח להאיר את עיניהם. לבר מציע ללקוחותיו תכשיטים אשר פותרים את הדאגות באשר לאופן כריית הזהב: תכשיטים מזהב ממוחזר.

בפברואר השנה חתמו שמונה חברות תכשיטים-חלקן קטנות, חלקן חברות ענק כמו זל, שהיא סוחרת הזהב השנייה בגודלה בארה"ב- על קמפיין לאומי שנקרא "לא לזהב מלוכלך". מטרת הפרויקט היא להבהיר את הנושאים הקשורים בזהב ובכרייתו. ההתחייבות של החברות היא מינימלית, רק הבטחה לפעול למען קבלת החלטות בנושא זה, ולא למצוא פתרונות, אך אנשי הארגונים הסביבתיים טוענים כי המומנטום וההתחייבות הם שחשובים.

<http://www.nytimes.com/2006/04/06/fashion/thursdaystyle/06gold.html?ex=1301976000&en=53ba30927b0c290a&ei=5090&partner=rssuserland&emc=rss>

דולרים ירוקים בפח האשפה

מסתבר שעם כל הכבוד לחינוך, יחסי ציבור, ופנייה למצפוננו של ה"איש ברחוב" – אין כמו כמה דולרים במזומן בכדי לגרום לאזרח הפשוט להתחיל ולמחזר אשפה. חברת RecycleBank, המבטיחה לממחזרים תמורה כספית לכל קילוגרם של פסולת, הביאה לגידול של מאות אחוזים במספר ממחזרי האשפה בערים בה היא פועלת בארה"ב. לדבריהם של מייסדי החברה, פאטריק פיצג'רלד ורון גונן, הרעיון למודל העסקי החדשני עלה כאשר הם הבינו שחברות המיחזור, אלו שמקבלות את הפסולת והופכות אותה חזרה לחומרי גלם לתעשייה, מרוויחות יפה מאוד מהתהליך. החוליה החלשה, הם הבינו, היא שלאזרח הקטן לא ניתן שום תמריץ שתנף פעולה – לדוגמה להפריד את האשפה לסוגיה. אחרי הכול מדוע עליו לטרוח לטובת הרווחים הכלכליים של מישהו אחר. השניים החליטו להכניס את "יצרני האשפה" למעגל המרוויחים כלכלית מפעולת המיחזור. איך זה עובד? ובכן, RecycleBank (שהיא חברת RecycleBank) מפעילה מנגנון של איסוף אשפה. היא חילקה לכל בית אב פח אליו יש לזרוק את כל החומרים הניתנים למיחזור (נייר, זכוכית,

גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים

מזגן שמש

ישראל, כמו מדינות רבות אחרות, נכנסה למרוץ אחר חלופה זולה ונקייה יותר לדלקים הקיימים. אבל הממשלה עדיין לא גיבשה תוכנית אסטרטגית כדי להתמודד עם משבר הנפט הגדול, ולכן נראה שהישועה תצטרך לבוא מגורמים פרטיים. חברת Di.S.P. פיתחה בסיוע משרדי הממשלה מערכת לקליטת אנרגיה סולארית, וטוענת שבניגוד למערכות הקיימות בשוק – היא גם משתלמת כלכלית. המערכת מבוססת על מראה שמרכזת את קרינת השמש למוקד שבו נמצאים תאים מיוחדים הקולטים את האנרגיה. נוסף על כך, מסוגלת המערכת לעקוב אחרי השמש ומגדילה גם באופן הזה את קליטת האנרגיה. ב-Di.S.P. אומרים שמלבד ייצור חשמל, מייצר המתקן גם אנרגיית חום בעזרת מים העוברים במערכת. המים האלה נכנסים ל"מקרר ספיגה" והוא – בתהליך כימי – הופך את החום לקור ללא שימוש באנרגיה חשמלית נוספת (הטכנולוגיה הזו, אגב, כבר קיימת).

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/076/591.html>

תעשיות המזון בתחרות על חומרי הגלם של ביודיזל

יצרניות המזון הגדולות באירופה, כמו יוניליר, עומדות כיום בפני תחרות רצינית על אספקת שמן לפתית עם יצרני ביודיזל, בעקבות תמריצי מס ומחירי דלק גבוהים אשר מעוררים הפקת דלק חלופי. כ-60-40 מיבול הלפתית באירופה שימש להפקת ביודיזל בשנתיים האחרונות. לפתית היא המועדפת על יצרני הדלק בשל זמינותה ואיכותה, ובעקבות התחרות עליה עלה מחירה ביותר מ-100 יורו לטון בשנה שעברה ועובדה זו יצרה בעיה ליצרניות המזון. יצרניות המזון קוראות לרשויות לפעול בנושא ולשפר את המצב באמצעות תחליפים לביודיזל שאינם מתחרים בתעשיית המזון, דוגמת ייצור סולר מפסולת פלסטיק.

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/35885/story.htm>

בסקוטלנד עוברים לחוות רוח

בסקוטלנד פועלות כיום עשרות חוות רוח, ומאות חוות נוספות נמצאות בשלבי תכנון. המפתחים נאבקים לנצל את האקלים הסוער של סקוטלנד ואת הסובסידיית הרווחיות הניתנות לענף האנרגיה המתחדשת. נראה שכולם מרוויחים מכך: בתי עסק מקומיים, פעילים למען איכות הסביבה ופוליטיקאים סבורים שההסתמכות הגוברת על אנרגיית רוח תציב את סקוטלנד בראש החיפוש העולמי אחר דרכים לצמצם את פליטות הפחמן. "סקוטלנד היא ערב הסעודית של תעשיית האנרגיה הבלתי מתכלה", הכריז מאף סמית מארגון המסחר הסקוטי Renewables Forum. לפי הארגון, האינטנסיביות של הרוח בסקוטלנד היא הגבוהה באירופה. סמית ואחרים מקווים שהאנרגיה המתחדשת תחליף את השימוש במשאבי אנרגיה מתכלים, העומד ברקע להתחממות העולמית. בדרך הם גם מקווים לחסוך כסף, במיוחד לנוכח העלייה המתמשכת במחירי הנפט.

<http://news.walla.co.il/?w=5/895399>

באוסלו הביוב מחמם את הבתים

מכונות כחולות גדולות בקצה תעלה באורך 300 מטר בצלע הר במרכז אוסלו משתמשות בטכנולוגיה אשר מאפשרת להם לינוק חום מהביוב ולהעביר אותו אל רשת של צינורות מים חמים אשר מגיעה לאלפי רדיאטורים וברזים ברחבי העיר. משאבת החום, מערכת של מדחסים ומעבים, עולה 90 מיליון קרונות נורווגיות (כ-15 מיליון דולר) והיא בעלת אפקט של 18 מגהוואט, מספיק לחימום 9,000 דירות ולחסוך שריפה של 6,000 טון דלק בשנה. מומחים אומרים שהמערכת יכולה לשמש גם לביוב במקומות אחרים. בשוודיה, למשל, ישנה משאבת חום גדולה אף יותר מזו שבאוסלו, עם הספק של 160 מגהוואט, אשר מנצלת חום מביוב מטופל, כך שבמקום שבו ישנה תשתית נכונה, אין בעיה להשתמש בטכנולוגיה ולקבל פתרון ישים וחסכוני.

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/35952/story.htm>

שקיפות ודיווח בעסקים

פורד מקדמת השקעות ירוקות בקרב צרכניה

חברת פורד תאפשר לצרכניה לנטרל את השפעת פליטות גזי החממה מרכביהם. הניטרול יבצע בזכות השקעה כספית בפרויקטים של אנרגיה נקייה.

בתוכנית, שנקראת "Greener Miles", צרכנים יכולים להיכנס לאתר אינטרנט ולחשב את כמות הפחמן הדו-חמצני שהם ייצרו במהלך שנה אחת של נהיגה. לאחר מכן הם יכולים לבחון השקעות אפשריות שדרכן יוכלו לפתח מיזמי אנרגיה נקייה בכמות המאפשרת חסכון שווה ערך לפליטות ששחררו לאטמוספירה.

תרומת הצרכן- שתנוע בין 29.95 ל- 79.95 דולר לשנה, כתלות בסוג הרכב והקילומטרז' שהוא עשה- תושקע בפרויקטים בארה"ב, דוגמת הפקת אנרגיית רוח, ביומסה ועוד.

<http://www.enn.com/today.html?id=10349>

כמו כן, פורד מציעה הלוואות ללא ריבית על רכבי שטח היברידיים-

<http://www.planetark.org/dailynewsstory.cfm/newsid/35933/story.htm>

קורס בנושא כימיה וסביבה - חינוך לקהל הרחב

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון תקיים קורס פתוח שיינתן חינוך לקהל הרחב ובו ירצו מרצים מהמחלקה להנדסה כימית במכללה, נציגים מטעם עמותת נגב בר-קיימא ונציגים של המפעלים באזור הדרום. במסגרת הקורס ייחשף הקהל לנושאי כימיה, אקולוגיה ואיכות הסביבה. הקורס יכלול גם סיור בתעשייה.

לדברי דר' עדי וולפסון ודר' דורית תבור, מרכזות הקורס, "מטרת הקורס הינה להציג לתושבי הדרום היבטים וגישות בנושאים סביבתיים שתופסים בשנים האחרונות כותרות בתקשורת. הקורס יספק ידע בסיסי בכימיה ובביולוגיה ובתהליכים טבעיים ולא טבעיים לצד הפגיעה האפשרית בסביבה כתוצאה מתהליכים אלו. המטרה היא להעלות את המודעות של המשתתפים לנושאים סביבתיים בהקשר הדרומי ולתת להם כלים להתמודד עם המידע הרב שקיים סביבם. כל אלו יכולים להוביל לדיאלוג עם התעשייה בהתייחס למפגעים סביבתיים שהיא יוצרת ולהצעת דרכים לשינוי".

<http://news.walla.co.il/?w=5/892494>

דו"ח מומחים: ישראל לא ערוכה לטיפול בסיכונים בריאות סביבתיים

כאשר החלו להתברר בשנים האחרונות ממדי זיהום הקרקע והמים באתרים שבהם פעלו מפעלי התעשייה הצבאית באזור תל אביב נוצרה בהלה של ממש בקרב תושבים המתגוררים באזור ואלו שעמדו לרכוש דירות ליד האתרים המזוהמים. התושבים התקשרו לאנשי משרדי הבריאות ואיכות הסביבה ואפילו לעיתונאים בתקווה לשאוב מידע בעקבות הממצא המטריד שאדים של חומרים מסרטנים מקרקע מזוהמת מתנדפים לסביבה ועלולים לחדור למרתפי בתיים. הם ביקשו בעיקר לדעת כיצד ניתן להגן על בתיהם.

כדי להבין את המשמעויות של זיהום כמו זה שהתגלה בתל אביב יש צורך במומחיות רבה בתחום הערכת סיכונים. כעת מתפרסם דו"ח של מומחים בכירים לענייני סביבה מארצות הברית ואירופה שביקרו כאן בשנה שעברה, והם קובעים שיכולת הערכת סיכונים כזו אינה קיימת בישראל. על פי המומחים, אין מדיניות לאומית מגובשת של טיפול בבעיות בריאות סביבתית, ואין ניטור קבוע של נזקים בריאותיים. במקרה של הזיהום בתל אביב הכירו הרשויות ובראשן נציבות המים בחוסר יכולתן, והזמינו לפני כשנה וחצי מומחים מארצות הברית כדי לבצע הערכת סיכונים.

צוות המומחים שכתב את הדו"ח החדש, הוזמן לישראל על ידי יד הנדיב (קרן רוטשילד) והוא כלל שניים מבכירי המרכז לבקרת ומניעת מחלות והמרכז הלאומי להערכה סביבתית בארצות הברית. על חשיבות ביקורם ניתן ללמוד מכך שעל פי הערכת ארגון הבריאות העולמי, סיכון סביבתי על סוגיו השונים גורם לרבע מכלל התחלואה בעולם.

אחד האנשים שאיתם שוחחו המומחים הוא הד"ר ישעיהו בר-אור, המדען הראשי במשרד לאיכות הסביבה. בר-אור מסכים באופן כללי עם מסקנותיהם, ואומר ששיפור היכולת המקצועית תאפשר למשרדי ממשלה לקבל החלטות על בסיס מידע ולא על בסיס תחושות. בר-אור מקבל את המלצות החוקרים שישראל חייבת להכין תוכנית לאומית רב שנתית לטיפול בבעיות של בריאות סביבתית.

<http://news.walla.co.il/?w=5/886704>

המדינה לא תאפשר הקמת אתר פסולת ליד קדומים

ישראל אינה מתכוונת לאפשר בשלב זה הקמת אתר פסולת ליד ההתנחלות קדומים, שהיה מיועד לפסולת המגיעה מתוך הקו הירוק. כך הודיעה החודש פרקליטות המדינה לבג"ץ בעקבות עתירה של עמותת "אדם טבע ודין" נגד התוכנית להקמת האתר.

העמותה הסביבתית עתרה באמצעות עו"ד לינור אריאלי נגד המינהל האזרחי ואלוף פיקוד מרכז לאחר אישור תוכנית להקים אתר פסולת בשטח ששימש בעבר כמחצבה. מדובר בהעברת 600 טונות ליום, שיישלוח מתחנה להעברת פסולת הנמצאת באזור השרון. התוכנית אושרה במועצת התכנון של המינהל האזרחי.

בעתירה נטען שאין לאלוף פיקוד המרכז או למינהל האזרחי סמכות לאשר הקמת אתר שיקלוט פסולת מישראל בתוך שטח הנמצא בשליטה צבאית. לפי העתירה הקמת אתר כזה אינה משרתת כל אינטרס ביטחוני ואינה משרתת את תושבי האזור הפלסטינים, שאספקת אתרים להטמנת פסולת בעבורם היא אחת החובות של ממשל צבאי. לטענת העותרים הקמת האתר תגרום לנזקים סביבתיים ובהם זיהום מקורות מים.

<http://news.walla.co.il/?w=5/892189>

האיחוד האירופי תובע את איטליה ויוון על הפרת חוקים סביבתיים

איטליה עומדת בפני סכנת קנסות יומיים על כך שאינה מצייתת לפסיקות בית המשפט העליון של האיחוד האירופי, על הפרת חוקים סביבתיים על ידה. כמו כן, הועדה האירופית מסרה כי היא החלה בצעדים משפטיים כנגד יוון על עבירות סביבתיות. הועדה הזהירה את איטליה בפעם האחרונה על כי לא יישמה שתי פסיקות של בית המשפט האירופי מ-2004, אשר מצאו כי ממשלת איטליה לא טיפלה כראוי בשתי מטמנות פסולת. אם איטליה לא תיישם פסיקות אלו, יופעלו עליהם קנסות יומיים, כל זמן שהנושא לא מטופל.

<http://www.planetark.org/dailynewsstory.cfm/newsid/3593/9/story.htm>

כלובי הדגים באילת- סיבוב נוסף

לפני קרוב לעשרה חודשים, בתום מאבק ארוך ומתיש, הכריעה הממשלה כי בתוך שלוש שנים - כלובי הדגים יוצאו ממפרץ אילת. לטענת עמותת אדם, טבע ודין, שהייתה בין הפעילות המרכזיות להוצאת הכלובים, מנכ"ל משרד התמ"ת רענן דינור, מנסה לשנות את ההחלטה - ואף פנה בעניין ליועץ המשפטי לממשלה מני מזוז. דינור ביקש ממזוז להאריך את המועד שניתן למגדלים להוצאת הכלובים עד לחודש יוני 2010, במקום ההוצאה המדורגת שהייתה אמורה להסתיים כבר ביוני 2008.

בעמותה אומרים כי "מדובר בניסיון התערבות גס בהחלטת ממשלה אשר נעשית בניגוד גמור לעקרונות בסיסיים של שלטון החוק וכללי המשפט המנהלי". במשרד התמ"ת מסרו בתגובה, כי ועדת המנכ"לים שהוקמה לטיפול בסוגייה, מגבשת בימים אלו את המלצותיה לממשלה.

<http://news.walla.co.il/?w=5/873024>

ארה"ב: חברות משקאות נתבעות בשל נוכחות בנזן במשקאותיהם

תביעה ייצוגית כנגד שתי יצרניות של משקאות קלים הוגשה באפריל לבית המשפט המחוזי בטאלאהאסי, פלורידה, בעקבות תלונות של הורים כי מוצרי החברות עלולים להכיל את המסס המסרטן - בנזן. על-פי המפורט בכתב התביעה, שתי החברות - In Zone Brands ו-Polar Beverages - לא ביצעו את צעדי הבטיחות הנדרשים, בכדי להבטיח שהמסס, המקושר למחלת הלוקימיה, לא יופיע במשקאות שהן מייצרות, המיועדים בעיקר לילדים. נוכחותו של הבנזן במוצרים מעין אלה, הוסבר, עלולה להיווצר בתוך שילוב בין ויטמין סי ובין כימיקלים כגון סודיום בנזואט או פוטסיום בנזואט. לדעת המדענים, חשיפה לאור או לחום קיצוניים עלולה להאיץ את התהליך, כך שהצרכנים לא יכולים לדעת בוודאות האם נוצר המסס המסרטן במשקה או אם לאו.

לדברי נציגי תעשיית המשקאות הקלים בארה"ב כמות המשקה שצרכנים הצרכנים נמוכה בהרבה מכמות מי הברז הבלתי מזוקקים שהם שותים. לטענתם, הבנזן נמצא כמעט בכל מזון או משקה הנוצרים בטבע, והתביעה היא לא יותר מאשר ניסיון של עורכי-הדין לעשות רווח כספי.

<http://www.nfc.co.il/archive/001-D-98502-00.html?tag=16-27-39>